

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **32** let

»Moč domišljije je v tem, da si zamislimo boljši in ne slabši svet«

Pozorni navzoči na seji sveta

Posvet in 19. seja sveta mreže Slovenska UTŽO izjemno obiskana Ljubljana, 11. november 2015

Zbrali so se predstavniki domala vseh univerz. Seja *Sveta mreže* je povezana s strokovnim posvetom, kar "opraviči" pot v Ljubljano in strokovno podpre sklepe sveta. Lahko bi rekli, da je to srečanje prijateljev, živahno razpoloženje, zavzetost in navdušenje, novi skupni načrti za delovanje in naš razvoj. Tokrat je bil strokovni posvet osredotočen na elektronsko informiranje, delovanje in upravljanje. Nova domača spletna stran mreže odpira nove kategorije delovanja in informiranja. Raziskava o spletnih straneh posameznih UTŽO je pokazala realno sliko. Le malo UTŽO zdaj še nima svoje spletne strani, drugod manjkajo povezave z mrežo in drugimi sodelujočimi organizacijami. Vsakdo je lahko ugotovil, kam se uvršča njegova UTŽO. Na seji sveta so udeleženci sprejeli nove obveznosti na področju elektronskega komuniciranja, poročanja v e-novice, gibanja »Znaš, nauči drugega«, računalniškega usposabljanja za mentorje in zagovorništva. Pri mreži je bila izvoljena

delovna skupina za zagovorništvo. Vodi jo Mirjam Bevc Peressutti. »Bodi viden! Pridobi si več družbene moči!« je pravilo, ki velja tudi za UTŽO, je poudarila Ana Krajnc, predsednica mreže. (Vir: Ana Krajnc)

Vedeti, uskladiti se, misliti globalno. Koordinacija izobraževanja odraslih Ljubljana, 17. november 2015

Koordinacijskega srečanja smo se udeležili vidni predstavniki izobraževanja odraslih in slovenskih ministrstev. Ministrstvo za okolje in prostor (dr. Darja Piciga), Ministrstvo za kmetijstvo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (mag. Irena Kuntarič Hribar). Vsa vlagajo v izobraževanje odraslih, ga izvajajo ali/in podpirajo. *Dr. Darja Piciga* poudarja, da velja zajeti v izobraževanje različne cilje - probleme današnje družbe, zajete v *Trajnostni Agendi OZN 2030*. Pomembno je krožno gospodarstvo, recikliranje hrane, varčnost z energijo, vodo itd. Nam zanimiva je bila finska ugotovitev, da se danes tudi učimo drugače, ker se vse nenehno povezuje v inovativne rešitve, tako tudi učne zmožnosti, ki jih imamo (angl. Knowledge and competencies for the future). Izobraževanje za podeželje je tradicionalno dobro razvito, še posebej se je to pokazalo v času žleda. Ministrstvo za delo podpira izobraževanje za delo, pa tudi pridobivanje delovnih navad, denimo s projektnim učenjem mladih (PUM).

Rezultati konferenc AHA, kje ste?

Ljubljana, 18. november 2015

Udeležili smo se več konferenc AHA. Ugotavljamo, da so rezultati ob koncu zadnje zelo podobni izhodiščem, podanim v prvi, da so partnerji v projektu in mi z njimi, kljub naporom, uspeli narediti le majhne korake. Zakaj? Konference potekajo po vseh državah pod obetavnim naslovom Aktivno in zdravo staranje (AHA, ang. Active and Healthy Ageing). Udeležencem pa je v resnici dana zelo majhna možnost vplivanja na predhodne odločitve. Smo vsi skupaj, tudi partnerji v projektu, le statisti neke oddaljene politike? Kako dolgo še? Prebiranje dela Luca Boltanskega *Novi duh kapitalizma* nas naredi bolj pozorne na pojave, ki jih slutimo v Evropi in tudi v Sloveniji, a se jih ne zavedamo.

Michael de Ruyck: Stari avto

Znate voziti varno zase in za druge? Večina nepravilno vozi v krožiščih

Ljubljana, 18. november 2015

V sodelovanju z Javno agencijo RS za varnost prometa je steklo prvo v ciklu predavanj *Znanje za varno vožnjo in udeležbo v prometu*. Predavatelj Jože Kozic je z udeleženci obnovil znanje o cestno prometnih predpisih in vrstah znakov. Opozoril je na pomen pravilne nastavitve voznikovega sedeža. Primeri vožnje po avtocesti so pokazali, kako se pravilno vključiti v promet, izračunati varnostno razdaljo, ravnanje v primeru okvare vozila. V Ljubljani večina voznikov napačno vozi v krožiščih! Udeleženci so predavatelju postavljali številna vprašanja glede zelo specifičnih situacij, kot je na primer, kako doseči spremembe v ureditvi cestišč in križišč. (Vir: Urša Kramberger)

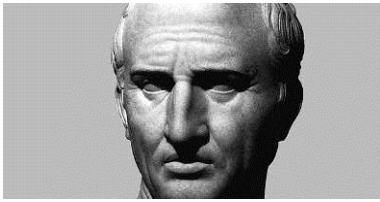

Žerjavi letijo v nebo? Foto: Miklavž Čuk

Napreduje, odkriva nove talente, se zabava. Učenje z radostjo da krila?

Ljubljana, november 2015

Raziskava avtorice Alenke Gabriele Čeh o psiho-socialnih in drugih oblikah medsebojne pomoči v študijskih skupinah UTŽO je pokazala, da vprašani na UTŽO sklenejo nova prijateljstva (45 %), preizkušajo, kaj zmorejo (36 %), zaradi obiskovanja UTŽO so bolj razpoloženi (38 %), zaradi obiskovanja študijskih krožkov vstopijo v javnost (35 %), uresničujejo svoje neizpolnjene želje (28 %), počutijo se koristne (21 %), spet verjamejo v svoje sposobnosti (18 %), bolj optimistično gledajo v prihodnost (18 %), se počutijo bolj svobodne (16 %), imajo občutek »da so živi« (15 %), niso več osamljeni (9 %), čutijo, da so zdaj bolj enakovredni (9 %). Obiskovanje študijskih krožkov vpliva tudi na percepcijo lastnega zdravja. Kar 7 % vprašanih zaradi obiskovanja študijskih krožkov ne misli več na bolezen 2% jih pravi, da jim je všeč, da jih mlajši občudujejo. Na univerzi vprašani utrjujejo delovne in učne navade, pridobivajo ali utrjujejo znanje na prijazen način. S pomočjo univerze se enakopravno vključujejo v skupnost, njihovo življenje je znova strukturirano. Eden od vprašanih je zapisal: »Napredujem, odkrivam nove talente, se zabavam.«

Ciceronova podoba

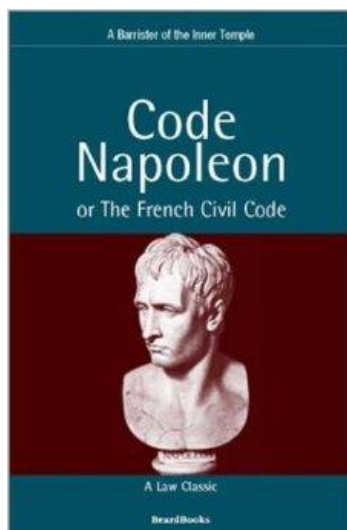
Inštitut Antona Trstenjaka nam podarja Ciceronove misli o starosti Ljubljana, november 2015

Ko piše Cato Maior de senectute v začetku 44 leta pr.n.št., takrat, ko gre umirajoča Republika h koncu, Ciceron, ki mu je tedaj dvainšestdeset let, kruto občuti teža let. Takrat si zamisli kratek filozofski pogovor o starosti in smrti in ga umesti v slavnata leta Rimskega cesarstva, 150 let pr. n. št. Mladi Scipio Africanus in Gaius Laelius Sapiens od starega, a še zmeraj krepkega Catona - katerega starost je dolga, saj šteje že visokih štiriinosemdeset let - prejmeta življenjski nauk. Razmišljanja, ki jih Ciceron pripiše nekdanjemu cenzorju, vplivajo nanj kot napoj in obliž, položen na njegove osebne rane starosti in razočaranja nad politiko. Misli so močne in jasne, kot je močan in jasen pisec. To drobno, a dragoceno delo, so nedavno sebi in slovenskim bralcem podarili Inštitut Antona Trstenjaka, urednik prof. dr. Jože Ramovš, prevajalka Vida Pust Škrkulja. Uvod je napisal akademik Kajetan Gantar. Gre za klasično delo, ki ga od nekdaj uporabljajo pri študiju latinskega jezika, kulture in zgodovine. Več: Mark Tulij Ciceron: Pogovori o starosti

Za boljše razumevanje potrebe po sodobnejšem družinskem zakoniku Ljubljana, november 2015

V študijski skupini angleškega jezika pri dr. Dušani Findeisen je na željo študentov tekla beseda o stari definiciji družine (Georges Murdock, 1949). To je socialna skupina, katere člani imajo otroke, skupno bivališče, med njimi je ekonomsko sodelovanje. Zakonca živita v družbeno potrjenem spolnem razmerju. Družina ima funkcije: primarna socializacija, psihološko zavetje odraslim osebam, edukacija (Talbot Parsons). Družina je danes pod pritiskom spreminjajoče se družbe. Kaj pa družinski zakonik? Se spreminja? Skupina je preučila Napoleonov Civilni zakonik, podlago za zakonike v dvajsetih evropskih državah. Poroka mora biti javna. Ne moremo se poročiti, če smo že poročeni, če je drugi že poročen, če smo premladi, če nam je odvzeta opravilna sposobnost, če smo v krvnem sorodstvu itd. Veliko je omejitev! Zato je francoski zakon »Poroka za vse« že v imenu lažen. Otrok mora pripadati nekemu, imeti očeta in mater. Zakon določa, da ne more imeti dveh mater, dveh očetov! Izkazuje se potreba po vnovični opredelitvi temeljnih pravnih konceptov: posvojitev, očetovstvo, starševstvo, afiliacija (komu otrok pripada, od kod izvira). Da bi prišlo do nujne afiliacije, je treba otroka najprej posvojiti. Kaj se zgodi z otrokom, če se istospolni partnerji ločijo? Kaj je s pravico do socialnega varstva pri istospolnem paru? Pri vprašanju zakonika ne gre za čustvena, moralna, vrednostna vprašanja, gre predvsem za pravne kategorije, ki jih je treba znova opredeliti.

Napoleonov Civilni zakonik in obveza vzdrževanja prednikov, tudi tasta/tašče Ljubljana, 11. november 20015

Civilni (državljski) zakonik je bil po Napoleonovem mnenju njegov največji dosežek. Revolucionarne vlade so namreč v nekaj mesecih sprejele več kot 14.000 zakonov. Leta 1801 pa so napisali nov državljanski zakonik, mešanico liberalizma in konservatizma. Vanj so zapisali, da morajo otroci skrbeti za očeta in mater, druge prednike, pa tudi za tasta in taščo, razen v primeru, če se tašča znova poroči. Obveza vzdrževanja je odvisna od potreb vzdrževane osebe in bogastva tistega, ki vzdržuje. Če nekdo dokaže, da finančnega vzdrževanja ne zmore, mora vzdrževano osebo sprejeti v svoj dom, jo hraniti in podpirati. Napoleonov zakonik je postal podlaga za zakonike v najmanj dvajsetih državah.

Rusisti na gradu Bogenšperk ali čemu služijo obštudijske dejavnosti Ljubljana, november 2015

"Rusi" pri mentorici *Alli Gorše* z UTŽO Ljubljana so se podali na študijski izlet: Jurčičeva domačija na Muljavi - samostan Stična - Pristava - grad Bogenšperk. Izvedeli so marsikaj zanimivega. Spoznavali so nekdanje življenje Slovencev, od življenja tistih najrevnejših v Krjavljevi koči, do življenja elite - bogatašev in znanstvenika na Bogenšperku. Dovolj za primerjavo z današnjo družbo, slovensko ali rusko. (Vir: Peter Černigoj, foto: Tine Stanovnik)

Baletne konice v poznejših letih življenja. Oglejte si lepoto giba in glasbe

"Prve lekcije so bile razmeroma lahke. Drugi dan sem dejala, da sem uporabila mišice, za katere sploh nisem vedela, da jih imam. (...) Rada bi bila elegantna, rada bi izboljšala držo. Ko sem pri baletu, si domišljam, da sem gracilna. (...) Ko sem odhajala, sem se resnično dobro počutila. (...) Nisem vedela, da te glasba in ples lahko tako zelo osvobodita. Prelesto. (...) Mentorica pravi, da ni tu zato, da sodi. Morda bi veljalo razviti program spoznavanja zgodovine baleta (1 ura na mesec), čemur naj sledijo baletne vaje (3 ure).

Več: <https://www.facebook.com/PetiteDanse/videos/783846435059247/>

Akcija 4-ih generacij, debatni klub. Ekonomska demokracija - prednosti in pasti Ljubljana, 16. november 2015

Akcija 4-ih generacij je debatni klub, ki združuje tiste, ki jim je mar, kaj se dogaja z našo državo. Uvodničarji zadnje debate Ekonomska demokracija - prednosti in pasti so bili *prof. dr. Franjo Šlibar*, *Tadej Slapnik*, pri vladi je odgovoren za sodelovanje s civilno družbo (strategija socialnega podjetništva) in *mag. Franc Žnidaršič*, predsednik Demokratske stranke dela. Franjo Šlibar je dejal, da je ekonomska demokracija nadvladala politično oziroma demokracijo mnenja, da nosilci oblasti politično demokracijo doživljajo kot nepotrebno, jo dušijo in manipulirajo. Je referendum sploh lahko predrag? Komu služi današnji kapitalizem? Eliti (1 %)? Ljudstvu (99 %) pa je prepuščen privid demokracije, odločanje o nebitvenih stvareh. To opažamo na nacionalni in evropski, tudi svetovni ravni. A ne pozabimo: blagostanje človeka je odvisno od zadovoljitve osnovnih materialnih potreb ter od zadovoljitve družbenih, ekoloških, okoljskih, kulturnih potreb in želja. Medse vabijo vse generacije. Tudi zato so si nadelali takšno ime.

Več: <http://akcija4generacij.si/>

Potrebujejo prenos znanja z generacije na generacijo in med spoloma Pariz, 2015

V velikih podjetjih je delo organizirano po procesih (proizvodnja, dobava, prodaja, razvoj, finance). Pridobivanje skritega znanja je najboljše v delovnih timih članov različne starosti. Pri France Telecom so združili starejše, ki si želijo prispevati osebnostno rasti (znanje, spretnosti, spoštovanje, priznanost, samozavest) ter mlade, ki se hočejo razvijati in učiti. Podjetje priznava izkustveno znanje, spodbuja prenos neformalno pridobljenega znanja o tem, kako se kaj naredi. *Zaposleni ugotavljajo, česa bi se*

radi učili, pa tudi, kako se želijo učiti. V sodelovanju z mentorji mladi zaposleni ugotavljajo in dokumentirajo praktično znanje predhodnikov. Odgovarjajo na vprašanja predhodnikov. Nedavno so ustvarili tudi "dvojice talentov", starejših vodilnih moškega spola in mladih talentiranih žensk (v podjetju je namreč premalo ženskega vodstvenega kadra). Želijo si prenašati znanje z generacije na generacijo, pa tudi z moških na ženske. (Vir: Rethinking careers and how to deal with longer working lives in human resources processes, CSR Europe.)

Več: <http://www.csreurope.org/sites/default/files/Rethinking%20Careers.pdf>

Napovedujemo, vabimo

1.- 3. december 2015, Beograd. **Sestanek društva DANET, podonavski sosedje**

7. december 2015, Ljubljana: **Gradimo mostove, konferenca Andragoškega društva Slovenije.** D. Findeisen, M. Žgur: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, od projekta do projekta

8. december ob 10.00, Knjižnica Domžale. **Enci benci na kamenci. Razstava ilustracij Zvonka Čoha in keramičnih izdelkov ustvarjalcev UTŽO Domžale in UTŽO Ljubljana.** Razstava je na ogled do 12. decembra.

9. december 2015 ob 18.00, Ljubljanski grad. Na razstavi **UNICEF-ove punčke iz cunj** sodelujejo ustvarjalke punčk, prostovoljke UTŽO Ljubljana.

15. december 2015, Ljubljana. **Obisk hiše eksperimentov.** Prosimo za predhodne prijave: Urša Kramberger, info@univerzatri.si

Širimo obzorja, združujemo ljudi
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net